

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS

Člani Sveta AKOS in Direktorica Tanja Muha

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

info.box@akos-rs.si

Ljubljana, 30.8.2021

Zadeva: **Pripombe Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij na predlog Programa dela in finančnega načrta Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS za leto 2022 s predlogi tarif**

Zveza: **Objava na spletni strani agencije dne 30. 7. 2021, opr. št. 410-2/2021¹**

Spoštovani,

v Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), ki združuje podjetja A1 Slovenija, d.d., HoT Mobil d.o.o., Telemach, d.o.o., T-2, d.o.o. in Telekom Slovenije d.d., smo preučili predlagani program dela in finančni načrt Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije za leto 2022 (PDFN) ter ponovno ugotavljamo, da vsebuje iste pomanjkljivosti, ki jim oporekamo že nekaj preteklih let – netransparentnost, izvajanje nalog izven pristojnosti (stroške povečanih nalog v zvezi z varstvom potrošnikov naj se financira iz državnega proračuna), nerealno povečevanje stroškov (ki bistveno presegajo realizacijo), neutemeljena poviševanja obveznosti ter nerazumno ustvarjanje rezerv.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (Agencija) je v točki 3.1.2. PDFN upoštevajoč načrtovane strukture in obsega potrebnih stroškov za opravljanje regulatornih nalog za posamezno vrsto plačila objavila predlog tarife za leto 2022. Že drugo leto zapored so opazni znatni prihranki glede na plan, kjer zaradi pandemije sredstva zbrana s prihodki niso bila porabljena za načrtovane odhodke. Menimo, da je neutemeljeno kopičenje finančnih sredstev iz naslova plačil operaterjev, katera bi operaterji sicer lahko usmerili v financiranje izvajanja svoje dejavnosti ter investicije. Zaradi presežka je sicer predlagano znižanje dveh tarif, vendar v oči bode povišanje tarife za uporabo radijskih frekvenc za kar 20 % iz 0,60 € na 0,72 €, kar povsem nesorazmerno obremenjuje zlasti operaterje mobilnih omrežij, člane SOEK, ki že tako nosijo prevladujoč delež financiranja Agencije. Agencija je kot razlog zvišanja navedla, da je bil v letu 2020 ustvarjen presežek odhodkov nad prihodki, saj agencija v tem letu ni ustvarila prvotno načrtovanih prihodkov iz naslova administrativnih stroškov javne dražbe. V nadaljevanju navaja še, da je posledica (1) višjih stroškov storitev povezanih z najemom zunanjih izvajalcev v povezavi z izvedbo javne dražbe (2) načrtovanim enkratnim prihodkom iz naslova zaračunanih administrativnih stroškov javne dražbe v letu 2021 ter

¹ <https://www.akos-rs.si/javna-posvetovanja-in-razpisi/novica/predlog-programa-dela-in-financnega-nacrta-za-leto-2022-ter-predlogi-tarif-za-leto-2022>

(3) učinka nižje realizacije prihodkov za uporabo radijskih frekvenc v višini 1,0 milijona EUR. SOEK iz napisanega ne razume pavšalnega in neupravičenega povišanja tarife za uporabo radijskih frekvenc, ter Agencijo poziva naj ga obrazloži s konkretnimi stroškovnimi postavkami, ki se bodo v letu 2022 zvišale samo na področju upravljanja s frekvencami medtem ko bodo ostali stroški ostali enaki. Namreč v letu 2021, kjer je bilo realiziranih zadosti prihodkov za pokritje vseh odhodkov (dejanskih stroškov) Agencije, so prihodki iz naslova frekvenc predstavljali 36,9% vseh prihodkov, za leto 2022 pa se načrtuje, da bodo prihodki, ki bodo krili tekoče stroške kar 52,2% vseh prihodkov². Iz navedenega gre razumeti, da na področju frekvenc v letu 2021 ni prišlo do nobenega prihranka in da se vsi prihranki nanašajo na druge dejavnosti Agencije. Torej prihranki s področja službenih poti, nezasedenih kadrovskega mesta in odsotnosti zaradi COVID-19 naj na področje frekvenc ne bi imeli vpliva.

Prvič, administrativne stroške izvedbe javne dražbe so operaterji, ki so sodelovali na dražbi plačali vnaprej in ob koncu dražbe celo dobili vrnjen del zneska preveč plačane akontacije oz. vrednosti administrativnih stroškov, zato iz tega naslova ni moglo priti do presežka odhodkov nad prihodki.

Drugič, na letošnji javni dražbi so bili podeljeni novi frekvenčni pasovi, ki pred tem nekaj let niso ustvarjali nobenih prihodkov za Agencijo, zdaj pa kar naenkrat ti prihodki postajajo ključni za uravnoteženost proračuna Agencije.

Tretjič, Agencija je leta 2019 s spremembo Splošnega akta o načinu izračuna plačil za uporabo radijskih frekvenc v luči prihajajočega 5G in s tem povezanih stroškov za mobilne operaterje na predlog mobilnih operaterjev znižala faktorje B v posameznih frekvenčnih pasovih »zaradi nesorazmerno velikega skoka v številu točk in s tem povečanju deleža pristojbin mobilnih operaterjev, ki bi tako subvencionirali neproporcionalno količino aktivnosti agencije z upravljanjem s frekvenčnega spektra ter v izogib skokovite rasti ali padca števila točk, odločila, da bo delno upoštevala pripombe [operaterjev].«³ Agencija je ob podelitvi navedenih t.i. 5G frekvenčnih pasov celo poudarjala prispevek k znižanju stroškov za čim lažjo implementacijo 5G v obliki postopnega zvišanja nadomestil za uporabo frekvenc. Vse te olajšave zdaj skuša z nenadnim zvišanjem vrednosti točke za frekvence za 20 %, vzeti nazaj. Operaterji mobilnih omrežij so torej zaradi 5G dvojno dodatno obremenjeni: prvič zaradi višjega števila točk in drugič zaradi višje vrednosti same točke. Ta višja obremenitev bi se morala odražati v večji količini nalog Agencije ali dodatnih stroških Agencije povezanih s tem RF spektrom (skladno s 60. členom ZEKom-1 namreč navedena plačila krijejo (zgolj) stroške, ki jih ima agencija z upravljanjem in nadzorom radiofrekvenčnega spektra.).

Agencija je za 16 % zvišala tudi tarifo za izvajanje medijskih storitev in pri tem napisala, da je zvišanje posledica manjše porabe presežka leta 2020. Tudi pri tem zvišanju, ki obremeni samo določene operaterje, ni povsem jasno, zakaj se, ob vsesplošnem znižanju ostalih tarif, vrednost le te poviša.

² Program dela in finančni načrt Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije za leto 2022, str. 94. slika 3 in str. 97., slika 4.

Agencija je v poglavju XII. Finančni načrt v točki 3.1.3. navedla:

3.1.3 NAČRT PRIHODKOV ZA LETO 2022

Agencija načrtuje, da bo v letu 2022 ustvarila za 6.143.006 EUR prihodkov, in sicer 6.107.826 EUR prihodkov iz rednega poslovanja (99,4%), 1.000 EUR finančnih prihodkov in 34.180 EUR preostalih zvrsti prihodkov - drugi prihodki, prevrednotovalni prihodki (0,6%).

V okviru prihodkov iz rednega poslovanja (Oznaka za AOP Izkaza prihodkov in odhodkov = 860) agencija načrtuje, da bo ustvarila:

- 963.634 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil za obvestila,
- 629.257 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil za uporabo številskega prostora,
- 3.187.440 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil za uporabo radijskih frekvenc,
- 423.616 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil za izvajanje poštnih storitev in 6.000 EUR prihodkov iz naslova prodaje nalepk za prepoved dostavljanja v predalčnik,
- 547.520 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil na podlagi dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti oziroma vpisa v uradno evidenco,
- 350.359 EUR prihodkov iz naslova izdaje odločb o odmeri plačil za izvajanje železniških storitev.

Nadalje ugotavljamo, da je Agencija v poglavju XII. Finančni načrt v točki 3.2.2. (stran 105) Slika 5 Stroški po virih financiranja navedla:

SLIKA 5: STROŠKI PO VIRU FINANCIRANJA

Stroški po viru financiranja	PREDLOG FN 2022
iz naslova izvajanja poštnih storitev	509.979
iz naslova odmere plačila števil	777.348
iz obvestil	1.762.026
iz naslova frekvenc	2.785.483
iz naslova železnic	435.236
iz naslova medijskih storitev	647.280
SKUPAJ (99,5 % celotnih odhodkov)	6.917.353

Objavljena vsebina predloga PDFN ne podpira predloga stroškov po viru financiranja FN 2022, kot je predlagan v objavljeni sliki 5. V primerjavi z načrtom prihodkov za leto 2022 v točki 3.1.3. je razvidno, da namerava Agencija v letu 2022 zbrati za dobrih 400.000 EUR več sredstev iz naslova letnih plačil za uporabo radijskih frekvenc, kot planira stroškov (pri čemer načrtuje za skoraj milijon več stroškov kot v letu 2021). Pri tem ni razvidno, ali gre za pokrivanje preteklih stroškov in če da, katerih? Po drugi strani iz objavljenega predloga načrta prihodkov in stroškov iz naslova plačil na podlagi obvestila razberemo, da bo imela Agencija znatno več stroškov (skoraj 800.000 EUR), kot bo zbrala prihodkov, kar pa ni ustrezno obrazloženo.

Menimo torej, (1) da so planirani stroški previsoki glede na izkušnje zadnjih let, (2) da je netransparentno kako se delijo med vire financiranja in da je posledično nemogoče preveriti ustreznost različne spremembe vrednosti točk, ki (3) so zaradi drastičnega povečanja nadomestil za uporabo frekvenc povsem neuravnotežene na škodo članov SOEK. Ambiciozno zvišanje stroškov za skoraj milijon EUR glede na realizacijo preteklih dveh let bi moralo biti bolj obrazloženo, pa tudi sicer bi

³ Glej dok št.: 0073-3/2019/28 z dne 16. 10. 2019, dostopno na: https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/Odgovori-na-pripombe-SA-pristojbine.pdf

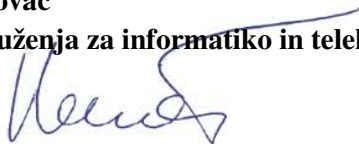
moralo biti zvišanje v okviru okrevanja po COVID-19 planirano bolj postopno. **Menimo, da bi večja transparentnost in stroškovna naravnost vodila v večjo povezanost med viri stroškov in viri prihodkov, s tem pa v izpolnjevanje zakonske obveznosti namenske porabe sredstev (npr. prvi odstavek 60. člena ZEKom-1).** Posledično bi se presežki iz let 2020 in 2021 morali bolj enakomerno porazdeliti med vrednosti točk za posamezna plačila, tako da se znatno zniža tudi nadomestilo za uporabo frekvenc.

V želji po čim boljšem razumevanju PDFNja in tarif predlagamo, da Agencija izvede javno predstavitev, kjer bi se Agencija opredelila do zgoraj izraženih pripomb članov SOEK.

S spoštovanjem,

Nenad Šutanovac

Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije

Poslano naslovniku na elektronski naslov:

info.box@akos-rs.si

Poslano v vednost:

[MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO: gp.mju@gov.si](mailto:gp.mju@gov.si)

[MINISTRSTVO ZA FINANCE: gp.mf@gov.si](mailto:gp.mf@gov.si)